

Podstawy prawne i koncepcja przygotowania organu administracji rządowej do skutecznego realizowania zadań obronnych – wybrane problemy

Omówienie
LEAD

Celem niniejszego artykułu jest pokazanie istoty dwóch zasadniczych elementów, jakże ważnych w procesie przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa państwa: podstawowych aktów prawnych odnoszących się do funkcjonowania państwa w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w stanie wojny oraz zawartych w nich zadań w zakresie powszechnego obowiązku obrony, a także koncepcji przygotowania urzędu administracji rządowej do realizacji tych zadań. Do realizacji zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony zobowiązani są nie tylko ministrowie i kierownicy urzędów centralnych, ale także organy władzy rządowej oraz samorządowej na wszystkich szczeblach podziału administracyjnego państwa.

Jednocześnie wychodząc z założenia obowiązku zapewnienia przez państwo zintegrowanego bezpieczeństwa narodowego, bez podziału na wewnętrzne i zewnętrzne bezpieczeństwo, wskazano i omówiono mechanizm systemu stałych dyżurów wykorzystywany w procesie podnoszenia gotowości obronnej państwa, który włączony został do postanowień ustawy o zarządzaniu kryzysowym z 2007 r. Wskazano dokumenty strategiczne oraz dokumenty opracowywane w ramach planowania obronnego w państwie, a także omówiono wariant koncepcji realizacji zadań obronnych.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo narodowe, zadania obronne, planowanie obronne, gotowość obronna państwa, zarządzanie kryzysowe.

Wprowadzenie

Ustawa z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, z późn. zm.) w art. 2 stwierdza, że: „Umocnienie obronności Rzeczypospolitej Polskiej, przygotowanie ludności i mienia narodowego na wypadek wojny oraz wykonywanie innych zadań w ra-

mach powszechnego obowiązku obrony, należy do wszystkich organów władzy i administracji rządowej oraz innych organów i instytucji państwowych, organów samorządu terytorialnego, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych, organizacji społecznych, a także do każdego obywatela w zakresie określonym w ustawach”.

Proces wykonywania zadań obronnych – rozumianych zarówno jako zadania planistyczne, jak i organizacyjne, przygotowujące struktury państwa do funkcjonowania w stanach innych niż pokój – przez organy administracji rządowej, określony został przez Radę Ministrów, która przyjmując akty wykonawcze, m.in. do art. 6 ust. 2 oraz art. 18 ustawy o powszechnym obowiązku obrony, stworzyła właściwe warunki do skutecznego włączenia się podsystemu pozamilitarnego do realizacji zadań systemu obronnego państwa. Zestawienie wybranych aktów prawnych regulujących spektrum wykonywania zadań obronnych przez organy administracji rządowej zawiera załącznik nr 1.

1. Zadania obronne w administracji rządowej

Stosownie do postanowień aktów wykonawczych do ustawy o powszechnym obowiązku obrony, ministrowie zobowiązani są do tworzenia warunków organizacyjnych i technicznych planowania oraz wykonywania zadań obronnych przewidzianych do realizacji przez dział administracji rządowej, którym dany minister kieruje oraz przez kierowników podległych i nadzorowanych przez niego jednostek organizacyjnych.

Realizowane przez ministrów zadania obronne dotyczą nie tylko współdziałania i wykonywania zadań na rzecz sił zbrojnych oraz współpracy cywilno-wojskowej (*CIMIC – Civil Military Co-operation*), ale przede wszystkim pozamilitarnych przygotowań obronnych.

Zadania te obejmują przedsięwzięcia takie jak:

- określanie warunków i trybu finansowania zadań obronnych;
- planowanie operacyjne i programowanie obronne;
- przygotowanie systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym stanowisk kierowania w stałej siedzibie i w zapasowym miejscu pracy;
- tworzenie systemu stałych dyżurów na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa;
- występowanie o nałożenie świadczeń osobistych i rzeczowych dla potrzeb realizacji zadań obronnych w czasie pokoju, mobilizacji i w czasie wojny;
- ochrona obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa;
- organizowanie systemów obserwacji, pomiarów, analiz, prognozowania i powiadamianie o skażeniach promieniotwórczych;
- przygotowanie i wykorzystanie transportu morskiego, kolejowego, samochodowego, lotniczego, żeglugi śródlądowej oraz infrastruktury drogowej i kolejowej na potrzeby obronne państwa;

- przygotowanie i wykorzystanie systemów łączności na potrzeby obronne państwa;
- przygotowanie i wykorzystanie publicznej i niepublicznej służby zdrowia na potrzeby obronne państwa;
- organizacja szkolenia obronnego w państwie;
- prowadzenie przez organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego kontroli realizacji zadań obronnych wykonywanych przez jednostki organizacyjne i przedsiębiorców;
- realizowanie Planu Mobilizacji Gospodarki;
- gromadzenie i przechowywanie rezerw mobilizacyjnych.

Uszczegółowienie tych zadań i konieczność ich wykonywania uzależnione są od obszaru odpowiedzialności merytorycznej danego ministra i znajdują swoje miejsce w tworzonych przez poszczególne organy administracji rządowej i samorządowej dokumentach planistycznych.

2. Dokumenty strategiczne w procesie planowania i programowania obronnego

Ogólne ramy realizowania zadań obronnych wynikających ze *Strategii Bezpieczeństwa Narodowego* i *Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej*, określają *Wytyczne Rady Ministrów do programowania przygotowań obronnych*. Wytyczne stanowią podstawę do opracowania planów operacyjnych funkcjonowania działów administracji rządowej (*POFDAR*) oraz programów pozamilitarnych przygotowań obronnych (*PPPO*), które zawierają sposoby finansowania przewidywanych do zrealizowania przedsięwzięć umożliwiających wykonanie zadań obronnych przez organy administracji rządowej. Mechanizm i sekwencje planowania obronnego w administracji przedstawia załącznik nr 2.

5 listopada 2007 r. Rada Ministrów przyjęła obowiązującą wersję *Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP*¹. Strategia rozwija najważniejsze kwestie dotyczące bezpieczeństwa zawarte w Konstytucji RP i wskazuje priorytety w bezpieczeństwie. Jednym z najważniejszych celów strategicznych bezpieczeństwa narodowego jest zapewnienie niepodległości i nienaruszalności terytorialnej RP oraz suwerenności decyzji dotyczących życia narodu, jego organizacji i ustroju państwa. Zgodnie ze Strategią, system bezpieczeństwa państwa musi gwarantować nie tylko bezpieczeństwo wewnętrzne i militarne, ale także społeczne, ekonomiczne czy ekologiczne. Jednocześnie istotne jest również zapewnienie obywatelom możliwości korzystania z konstytucyjnych wolności i praw człowieka. Strategia wska-

¹ Prezydent RP podpisał Strategię Bezpieczeństwa Narodowego RP 13 listopada 2007 r. Tym samym zastąpiła ona dokument z 2003 r. W lutym 2013 r. powołano międzyresortowy Zespół do opracowania nowej strategii bezpieczeństwa narodowego RP. W okresie pisania tego artykułu trwały prace nad zmianą Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP. Jednocześnie 9 kwietnia 2013 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę o przyjęciu „Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022”.

zuje kierunki dla systemu bezpieczeństwa narodowego, który powinien gwarantować szybkie i sprawne działanie w każdych warunkach, a także umożliwić reagowanie na wszelkiego typu zagrożenia i kryzysy – zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Tym samym Strategia określa zagrożenia, które skutkować mogą wprowadzeniem stanów nadzwyczajnych, a nawet stanu wojny.

Dokumentem wykonawczym do Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP jest *Polityczno-Strategiczna Dyrektywa Obronna Rzeczypospolitej Polskiej (PSDO RP)*². Dyrektywa precyzuje zagrożenia i sposób reagowania. Określa działania struktur wojskowych i cywilnych systemu bezpieczeństwa narodowego w warunkach kryzysu polityczno-militarnego i wojny, w tym również zadania realizowane w odpowiedzi na zagrożenia atakami terrorystycznymi. Dokument ten stanowi jednocześnie podstawę do planowania tych działań, stosownie do przyjętych sytuacji planistycznych i scenariuszy reagowania obronnego państwa.

PSDO RP jest najważniejszym dokumentem w dziedzinie planowania strategiczno-obronnego, identyfikuje zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa oraz ustala sytuacje planistyczne i scenariusze reagowania obronnego RP. Jako priorytetowe kierunki przygotowań systemu bezpieczeństwa państwa, przyjmuje przeciwdziałanie zagrożeniom, jakie niesie współczesny międzynarodowy terrorizm, przestępczość zorganizowana, rozprzestrzenianie broni masowego rażenia oraz niestabilność regionalna. W dyrektywie uwzględnia się uwarunkowania wynikające z członkostwa Polski w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego, w tym sojusznicze oceny zagrożeń i sytuacje planistyczne – z zachowaniem aspektów narodowych wynikających z polskich priorytetów w zakresie bezpieczeństwa. Dokument ten określa również kierunki przygotowań organizacyjno-planistycznych dla wszystkich struktur wykonawczych systemu obronnego państwa, zarówno Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, jak i administracji publicznej, a także przedsiębiorców mających szczególne znaczenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa. Mają one na celu właściwe przygotowanie tych podmiotów do sprawnej realizacji zadań w warunkach kryzysu polityczno-militarnego, w tym również w sytuacji zagrożenia atakami terrorystycznymi i w stanie wojny.

3. Gotowość obronna państwa

Wprowadzanie w życie przedsięwzięć umożliwiających skuteczne przeciwstawienie się zagrożeniom bezpieczeństwa narodowego zapewnia system podnoszenia gotowości obronnej państwa. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa (Dz. U. Nr 219, poz. 2218), ustala się trzy stany gotowości: **stan stałej gotowości obronnej państwa**,

² 12 marca 2004 r. Prezydent RP, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 2 ustawy z 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP, podpisał postanowienie o wydaniu PSDO RP (MP z 2004 r. nr 16, poz. 255).

stan gotowości obronnej państwa stanu kryzysu, stan gotowości obronnej państwa czasu wojny (§ 2 ust. 1).

Stan stałej gotowości obronnej państwa utrzymuje się w czasie pokoju gdy nie stwierdza się istotnych zagrożeń zewnętrznego bezpieczeństwa państwa (§ 3 ust. 1). W stanie tym są realizowane zadania planistyczne, organizacyjne, szkoleniowe i kontrolne, mające na celu utrzymywanie w sprawności systemu obronnego państwa (§ 3 ust. 2).

Stany gotowości obronnej państwa mają związek z konstytucyjnymi stanami nadzwyczajnymi, zwłaszcza stanem wyjątkowym i stanem wojennym oraz stanem wojny.

Stany nadzwyczajne – stan wyjątkowy, a po części stan wojenny – związane są ze **stanem gotowości obronnej państwa czasu kryzysu**. Wprowadza się go w razie zaistnienia zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa wymagającego uruchomienia wybranych elementów systemu obronnego lub zadań ustalonych dla tego stanu³ (§ 4 ust. 1). W stanie tym są realizowane zadania zapewniające przygotowanie do przeciwdziałania zewnętrznym zagrożeniom bezpieczeństwa państwa oraz usuwanie skutków ich wystąpienia (§ 4 ust. 2).

Bezpośrednio ze stanem wojennym i przygotowaniem do stanu wojny związany jest trzeci ze stanów gotowości obronnej, a mianowicie **stan gotowości obronnej państwa czasu wojny**. Zgodnie z postanowieniami (§ 5 ust. 1) stan ten wprowadza się w celu odparcia bezpośredniej zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub gdy z umów międzynarodowych wynika zobowiązanie do wspólnej obrony przeciwko agresji. W stanie gotowości obronnej państwa czasu wojny realizuje się zadania umożliwiające przeprowadzenie powszechnej mobilizacji, wprowadzenie stanu wojennego oraz pełne rozwinięcie systemu obronnego państwa do odparcia agresji militarnej (§ 5 ust. 2).

Istotnym elementem procesu podnoszenia gotowości obronnej państwa jest system przekazywania informacji. Postanowienia rozporządzenia tworzą tzw. **system stałych dyżurów**. Powstaje on w stanie stałej gotowości obronnej państwa i służy zapewnieniu ciągłości przekazywania decyzji organów uprawnionych do uruchamiania zadań zawartych w *Planie Reagowania Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej*. System tworzą: Prezes Rady Ministrów, ministrowie i wojewodowie. Kaskadowa budowa systemu zapewnia możliwość przekazywania decyzji zarówno w strukturach administracji rządowej, jak i samorządowej oraz uruchamianie realizacji zadań obronnych zawartych w opracowywanych na wszystkich szczeblach administracji publicznej planach operacyjnych funkcjonowania⁴.

Realizację zadań związanych z podwyższaniem gotowości obronnej państwa koordynują ministrowie i wojewodowie zgodnie z rozporządzeniem Rady Mini-

³ Przedsięwzięcia te wchodzą w zakres planowania operacyjnego i opisane są przez poszczególne podmioty systemu obronnego państwa w ich planach operacyjnych funkcjonowania.

⁴ Rodzaje planów i podmioty je wykonujące omówiono w podrozdziale 4. Planowanie obronne.

strów z 13 stycznia 2004 r. w sprawie ogólnych zasad wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony (Dz. U. Nr 16, poz. 152).

Zadania związane z funkcjonowaniem systemu stałych dyżurów ustawodawca przeniósł również do ustawy z 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 890). Tekst pierwotny ustawy, zadania stałego dyżuru przenosił na dwa, tworzone w ramach systemu zarządzania kryzysowego w Rzeczypospolitej Polskiej, podmioty – mianowicie zespoły zarządzania kryzysowego (ZZK, tworzone na wszystkich szczeblach administracji rządowej i samorządowej) i centra zarządzania kryzysowego (CZK, tworzone na tych samych szczeblach co ZZK, z zastrzeżeniem, że na szczeblu gminnym CZK są tworzone jeśli wójt uzna to za uzasadnione).

Zapisy poszczególnych artykułów ustawy o zarządzaniu kryzysowym oraz jej nowelizacji w zakresie funkcjonowania systemu stałych dyżurów w procesie zarządzania kryzysowego przedstawiono w tabeli 1.

Zapis ustawy o zarządzaniu kryzysowym (w brzmieniu przed nowelizacją ustawy z lipca 2009 r.) nakładający na zespoły zarządzania kryzysowego, tworzone przez ministrów kierujących działami administracji rządowej oraz kierowników urzędów centralnych, zadania w zakresie realizacji zadań stałego dyżuru w ramach gotowości obronnej państwa, był kompletnie chybiony i w zasadzie sprzeczny z ideą tworzenia systemu stałych dyżurów rozporządzeniem Rady Ministrów z 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa (Dz. U. Nr 219, poz. 2218). Stały dyżur, jak wskazano w rozporządzeniu, służy zapewnieniu ciągłości przekazywania decyzji i zadań obejmujących „uruchomienie, w warunkach wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa państwa, procedur związanych z podwyższaniem gotowości obronnej państwa” (§ 8). Jest więc strukturą, która po uruchomieniu – jako jedno z zadań obronnych zawartych w planach operacyjnych funkcjonowania na wypadek zagrożenia wojennego i wojny – funkcjonuje 24 godziny na dobę. Tym samym, jest czymś w rodzaju służby dyżurnej czy też stanowiska dyspozytorskiego. Jednocześnie decyzję o uruchomieniu systemu stałych dyżurów w państwie podejmuje Prezes Rady Ministrów. Tymczasem zespoły zarządzania kryzysowego na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym, zgodnie z zapisami ustawy o zarządzaniu kryzysowym, są organami opiniodawczo-doradczymi, zwoływanyymi przez organy je tworzące w przypadku pojawienia się zagrożeń sytuacjami kryzysowymi. Nie funkcjonują w sposób ciągły tylko na posiedzeniach. Nie mają więc żadnej możliwości wykonywania zadań przewidzianych dla stałego dyżuru.

Na szczeblu ministrów i urzędów centralnych ustawa nie definiuje, czym jest zespół zarządzania kryzysowego. Nie oznacza to jednak, że jest strukturą inną niż na pozostałych szczeblach administracji. Ponadto ustawa o zarządzaniu kryzysowym, zarówno w tekście pierwotnym (art. 12 ust. 3), jak i po kolejnych nowelizacjach (art. 12 ust. 2b), wskazuje, kto wchodzi w skład zespołów zarządzania kryzysowego. Na szczeblu ministrów byli to (i nadal są) „kierujący właściwymi

komórkami organizacyjnymi urzędu obsługującego ministra lub kierownika urzędu centralnego, a także inne osoby przez nich wskazane”. Przez osoby wskazane należy rozumieć osoby merytoryczne i specjalistów, pomocnych do rozwiązania sytuacji kryzysowej. Nie są to więc osoby wyznaczone do pełnienia dyżurów w ramach systemu stałych dyżurów.

Tabela 1. System stałych dyżurów w ustawie o zarządzaniu kryzysowym

Ustawa z 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 890) – tekst pierwotny	
Zespół Zarządzania Kryzysowego	Centrum Zarządzania Kryzysowego
Ministrowie kierujący działami administracji rządowej oraz kierownicy urzędów centralnych tworzą w swoich urzędach zespoły zarządzania kryzysowego, do zadań których należy m.in.: realizacja zadań stałego dyżuru w ramach gotowości obronnej państwa (art. 12 ust. 1 i 2).	Ministrowie i centralne organy administracji rządowej, do których zakresu działania należą sprawy związane z zapewnieniem bezpieczeństwa zewnętrznego, wewnętrznego, w tym ochrony ludności lub gospodarczych podstaw bezpieczeństwa państwa, w urzędach zapewniających ich obsługę, tworzą centra zarządzania kryzysowego, do zadań których należy m.in.: realizacja zadań stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa (art. 13 ust. 1 i 2).
Tworzone na szczeblach: wojewódzkim, powiatowym i gminnym zespoły zarządzania kryzysowego „nie miały zadań w zakresie stałego dyżuru”. Zadania te stosownie do zapisów ustawy realizowała na szczeblu:	Zadanie: realizacja zadań stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa na szczeblu:
1) wojewódzkim – komórka organizacyjna właściwa w sprawach zarządzania kryzysowego w urzędzie wojewódzkim (art. 14 ust. 6 pkt. 6);	1) wojewódzkim i powiatowym – przypisane były do CZK;
2) powiatowym – ustawa o zarządzaniu kryzysowym nie wprowadzała regulacji;	2) gminnym – wójt, burmistrz, prezydent miasta mieli obowiązek zapewnienia na obszarze gminy (miasta) realizacji tego zadania (art. 20 ust. 1 pkt 6).
3) gminnym – jak dla poziomu powiatowego.	
Ustawa z 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 131, poz. 1076)	
Zespół Zarządzania Kryzysowego	Centrum Zarządzania Kryzysowego
Szczebel ministerialny i urzędów centralnych – wykreślono zadania w zakresie stałego dyżuru dla ZZK.	Realizacja zadań w zakresie funkcjonowania stałego dyżuru na wszystkich szczeblach podziału administracyjnego kraju pozostała bez zmian.
Zmieniono brzmienie art. 12 ustawy i wprowadzono zapis, że „organizację monitoringu zagrożeń i realizację zadań stałego dyżuru w ramach podwyższania gotowości obronnej państwa” ujmuje się w opracowywanych na tym szczeblu planach zarządzania kryzysowego (art. 1 pkt 11).	

Źródło: Opracowanie własne.

Potwierdza to również analiza zarządzeń poszczególnych ministrów powołujących zespoły zarządzania kryzysowego w kierowanych przez nich minister-

stwach. W żadnym z analizowanych zarządzeń, w składzie powoływanego zespołu zarządzania kryzysowego nie ma obsad stałych dyżurów⁵.

Nowelizacja ustawy o zarządzaniu kryzysowym przeprowadzona w 2009 r. skreśliła zapis nakładający wykonywanie zadań stałego dyżuru przez zespoły zarządzania kryzysowego.

4. Planowanie obronne

Organizacyjne i praktyczne przygotowanie struktur państwa do skutecznego wykonania przedsięwzięć realizowanych w warunkach stanu wojennego i wojny oraz podnoszenia gotowości obronnej państwa zapewnia **system planowania obronnego** ustanowiony postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów z 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 152, poz. 1599, z późn. zm.).

Przez **planowanie obronne** należy rozumieć ustalanie sposobów wykonywania zadań obronnych przez organy administracji rządowej i organy samorządu

⁵ Analizie poddano m.in.:

- 1) Zarządzenie nr 40 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 15 kwietnia 2008 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz.Urz. MSWiA Nr 9, poz. 39);
- 2) Zarządzenie nr 44 Ministra Spraw Wewnętrznych z 8 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (Dz.Urz. MSW z 2012 r., Nr 48);
- 3) Zarządzenie nr 29/MON Ministra Obrony Narodowej z 3 października 2008 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Obrony Narodowej (Dz.Urz. MON Nr 19 poz. 250);
- 4) Zarządzenie nr 77/MON Ministra Obrony Narodowej z 13 lipca 2012 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Obrony Narodowej (Dz.Urz. MON z 2012 r. poz. 275);
- 5) Zarządzenie nr 16 Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z 7 marca 2011 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Dz.Urz. ABW Nr 1, poz. 9);
- 6) Zarządzenie nr 8 Ministra Administracji i Cyfryzacji z 6 marca 2013 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministra Administracji i Cyfryzacji (Dz.Urz. MAiC z 2013 r., poz. 9);
- 7) Zarządzenie nr 14 Ministra Edukacji Narodowej z 24 czerwca 2010 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Edukacji Narodowej (Dz.Urz. MEN Nr 1, poz. 19);
- 8) Zarządzenie nr 22 Ministra Finansów z 18 grudnia 2008 r. w sprawie powołania Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Finansów (Dz.Urz. MF Nr 14, poz. 102);
- 9) Zarządzenie nr 46 Ministra Gospodarki z 6 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Gospodarki (Dz.Urz. MG Nr 3, poz. 52);
- 10) Zarządzenie nr 3 Ministra Infrastruktury z 20 stycznia 2010 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Infrastruktury (Dz.Urz. MI Nr 3, poz. 4);
- 11) Zarządzenie nr 9 Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 8 kwietnia 2009 r. w sprawie powołania Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz.Urz. MKiDN Nr 2, poz. 10);
- 12) Zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 25 czerwca 2013 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego (Dz.Urz. MKiDN z 2013 r., poz. 24).

terytorialnego oraz wykorzystanie w tym celu niezbędnych sił i środków, obejmujące **planowanie operacyjne i programowanie obronne**.

Planowanie operacyjne – jest to ustalenie sposobów czynności dotyczących przygotowania i działania organów administracji rządowej i organów samorządu terytorialnego w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, ujętych w formie zestawów zadań operacyjnych, a także ustalenie sił i środków niezbędnych do ich wykonania.

Programowanie obronne – to ustalanie zadań obronnych realizowanych w czasie pokoju, na dziesięcioletni okres planistyczny rozpoczynający się w roku nieparzystym, ujętych w formie przedsięwzięć rzeczowo-finansowych, w celu utrzymania i rozwoju potencjału obronnego państwa oraz przygotowania Sił Zbrojnych, organów administracji rządowej i organów samorządu terytorialnego do działania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, a także projektowanie środków budżetowych przeznaczonych na ten cel.

W ramach planowania operacyjnego sporządza się (§ 5 ust. 1 ww. rozporządzenia):

- 1) Plan Reagowania Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej, który sporządza Minister Obrony Narodowej;
- 2) plany operacyjne funkcjonowania działów administracji rządowej, które sporządzają ministrowie kierujący działami administracji rządowej;
- 3) plany operacyjne funkcjonowania centralnych organów administracji rządowej i jednostek organizacyjnych podległych Prezesowi Rady Ministrów lub przez niego (albo ministra) nadzorowanych, które sporządzają te organy i kierownicy tych jednostek;
- 4) plany operacyjne funkcjonowania województw, które sporządzają wojewodowie;
- 5) plany operacyjne funkcjonowania urzędów marszałkowskich, które sporządzają marszałkowie województw;
- 6) plany operacyjne funkcjonowania powiatów i miast na prawach powiatów, które sporządzają starostowie i prezydenci miast;
- 7) Plan Operacyjny Funkcjonowania Miasta Stołecznego Warszawy, który sporządza Prezydent miasta stołecznego Warszawy;
- 8) plany operacyjne funkcjonowania gmin i gmin o statusie miasta, które sporządzają wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast;
- 9) plany operacyjne Sił Zbrojnych;
- 10) plany szczególnej ochrony obiektów ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa.

W planach operacyjnych ujmuje się (§ 6 ust. 1 ww. rozporządzenia):

- ocenę zewnętrznych zagrożeń bezpieczeństwa państwa oraz w zależności od szerebła organu sporządzającego ocenę zagrożeń w sferze jego właściwości;
- zamiar reagowania obronnego państwa lub zamiar realizacji zadań operacyjnych organu sporządzającego;
- zestawy zadań operacyjnych przeznaczonych do wykonania przez organ sporządzający wraz z terminami ich wykonania oraz podmioty wiodące i współdziałające;

- przedsięwzięcia i procedury dotyczące podwyższania gotowości obronnej państwa;
- przedsięwzięcia i procedury związane z przygotowaniem i funkcjonowaniem systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym obroną państwa.

W ramach programowania obronnego, co cztery lata, na dziesięcioletni okres planistyczny rozpoczynający się w roku nieparzystym, sporządza się (§ 9 *ust. 1 ww. rozporządzenia*):

- 1) Program Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych RP, który sporządza Minister Obrony Narodowej;
- 2) Program Doskonalenia Obrony Cywilnej, który sporządza Szef Obrony Cywilnej;
- 3) programy pozamilitarnych przygotowań obronnych i programy doskonalenia obrony cywilnej:
 - działów administracji rządowej, które sporządzają ministrowie kierujący działami administracji rządowej;
 - urzędów obsługujących centralne organy administracji rządowej będące dysponentami części budżetowych, które sporządzają te organy;
 - województw, które sporządzają wojewodowie;

W programach obronnych ujmuje się (§ 10 *ust. 1 ww. rozporządzenia*):

- wymagania wobec pozamilitarnych przygotowań obronnych na dziesięcioletni okres obowiązywania programu;
- przedsięwzięcia rzeczowo-finansowe w zakresie utrzymywania i doskonalenia struktur pozamilitarnych systemu obronnego państwa, dotyczące:
 - przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym;
 - zaspokajania potrzeb Sił Zbrojnych i sojuszniczych sił zbrojnych, w tym m.in.: realizacji celów Sił Zbrojnych i wymagań długookresowych oraz zadań wynikających z obowiązków państwa gospodarza (HNS);
 - przygotowania infrastruktury państwa dla potrzeb realizacji zadań obronnych i militaryzacji;
- przygotowania ochrony obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa;
- organizacji szkolenia obronnego;
- organizacji kontroli wykonywania zadań obronnych;
- projektowane nakłady na pozamilitarne przygotowania obronne w ciągu dziesięcioletniego okresu obowiązywania programu.

W ramach planowania obronnego przeprowadza się okresowe przeglądy obronne, które obejmują (§ 12 *ust. 1 ww. rozporządzenia*):

- 1) analizę danych liczbowych i opisowych ocen stanu przygotowań obronnych, które sporządzają dysponenti części budżetowych w formie Narodowego Kwestionariusza Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych;
- 2) ocenę Sił Zbrojnych oraz możliwości realizacji przez nie zadań, którą sporządza Minister Obrony Narodowej;

- 3) ocenę pozamilitarnych przygotowań obronnych RP, którą sporządza Minister Obrony Narodowej;
- 4) ocenę przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony Cywilnej, którą sporządza Szef Obrony Cywilnej Kraju;
- 5) Raport o stanie obronności Rzeczypospolitej Polskiej, który sporządza Minister Obrony Narodowej.

Istotnym elementem procesu planowania obronnego, jakkolwiek nie wymaganym żadnym z aktów prawnych, jest **koncepcja wykonywania/realizacji zadań obronnych**.

5. Koncepcja wykonywania/realizacji zadań obronnych – wariant

Pytanie o **koncepcję wykonywania/realizacji zadań obronnych** jako element procesu planowania, bardzo często pojawia się w trakcie kontroli kompleksowych i problemowych realizacji zadań obronnych w ministerstwach, urzędach centralnych i w województwach prowadzonych przez komisje powoływane przez Prezesa Rady Ministrów⁶.

Koncepcja, zdaniem autora, powinna być swoistego rodzaju przewodnikiem:

- określającym całość realizacji zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony we wszystkich jego obszarach stosownie do kompetencji organu je realizującego;
- umożliwiającym zarówno kompleksowe, jak i szczegółowe wskazanie zadań;
- systematyzującym i wskazującym logiczną hierarchię wykonywania zadań;
- wskazującym relacje między zadaniami i nakazującymi ich wykonywanie aktami prawnymi.

Koncepcja wykonywania zadań obronnych na szczeblu ministerialnym powinna zawierać:

1) **dane ogólne**, a w nich:

- charakterystykę ministerstwa (*dane o powołaniu, podstawowe informacje ze statutu ministerstwa – działy administracji rządowej kierowane przez ministra, skład kierownictwa, sposób kierowania – podział i podległość pod poszczególnych członków kierownictwa komórek organizacyjnych, adres siedziby ministerstwa i ewentualnych innych lokalizacji zajmowanych przez ministerstwo*);
- główne zadania realizowane w poszczególnych działach administracji rządowej kierowanych przez ministra;

2) **wykaz komórek organizacyjnych** obsługujących ministra w poszczególnych działach administracji rządowej oraz jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych wchodzących w skład tych działów;

3) **dane liczbowe dotyczące składu osobowego pracowników realizujących zadania w urzędzie**, w tym:

⁶ Kontrole realizacji zadań obronnych prowadzone są w oparciu o postanowienia rozporządzenia Rady Ministrów z 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych (Dz. U. Nr 16, poz. 151).

- pracowników ogółem (w rozbiciu na kobiety i mężczyźni);
 - pracowników podlegających obowiązkowi pełnienia czynnej służby wojskowej po ogłoszeniu mobilizacji i w czasie wojny (kobiety i mężczyźni);
 - pracowników reklamowanych od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (z urzędu, na wniosek, razem);
 - ogółem pozostających do dyspozycji ministra;
- 4) **dane liczbowe dotyczące osób bezpośrednio realizujących zadania obronne:** w komórkach organizacyjnych ministerstwa i w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi lub nadzorowanych przez niego;
- 5) **wykaz środków transportowych:**
- własnych;
 - pozyskiwanych w ramach świadczeń;
 - w rozbiciu na samochody osobowe, osobowo-terenowe, dostawcze, ciężarowe, inne – wraz z podstawową charakterystyką pojazdu;
- 6) **wykaz maszyn i urządzeń specjalistycznych oraz agregatów prądotwórczych** – zapewniających możliwość wykonywania zadań merytorycznych i obronnych:
- własnych i pozyskiwanych w ramach świadczeń – wraz z podstawową charakterystyką;
- 7) **zestawienie zadań obronnych** – wynikających z ustawy o powszechnym obowiązku obrony i poszczególnych aktów wykonawczych do niej – w rozbiciu na obszary zadaniowe, a realizowanych w poszczególnych stanach gotowości obronnej państwa:
- stan stałej gotowości obronnej państwa;
 - stan gotowości obronnej państwa czasu kryzysu;
 - stan gotowości obronnej państwa czasu wojny;
- w opisie zadań powinna być podana podstawa prawna, treść zadania, wykonawcy zadania. W zakresie zadań realizowanych w stałej gotowości obronnej państwa powinny być podane informacje np. dotyczące czasu ich realizacji – zgodnie z danymi rzeczowo-finansowymi zawartymi w programach pozamilitarnych przygotowań obronnych ministerstwa;
- 8) **przyjętą koncepcję szkolenia obronnego** – ze wskazaniem:
- rodzajów szkolenia (*wyższe kursy obronne, szkolenia w działach administracji rządowej, szkolenia w jednostkach organizacyjnych podległych i nadzorowanych*) osób funkcyjnych i grup szkoleniowych, które w nich uczestniczą;
 - celów, które powinny być zrealizowane w ramach szkoleń;
- 9) **zasady prowadzenia ćwiczeń działowych;**
- 10) **system tworzenia stałego dyżuru ministerstwa;**
- 11) **system tworzenia i przechodzenia na stanowiska kierowania** w ramach systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym – wraz ze wskazaniem:
- zespołów i grup zadaniowych do pracy na stanowiskach kierowania – tworzonych w ministerstwie;

- grup zadaniowych i punktów kontaktowych – tworzonych w jednostkach organizacyjnych podległych i nadzorowanych;
 - planu zgrywania komórek organizacyjnych stanowiska kierowania oraz grup zadaniowych i punktów kontaktowych jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych;
- 12) **system zgrywania** komórek organizacyjnych na stanowisku kierowania oraz stanowisk kierowania lub punktów kontaktowych w podległych i nadzorowanych jednostkach organizacyjnych;
- 13) **inne przedsięwzięcia** wg potrzeb.

Przedstawiona koncepcja wykonywania zadań obronnych jest ogólnym schematem, w oparciu o który mogą być budowane koncepcje szczegółowe poszczególnych podmiotów zobowiązanych ustawą o powszechnym obowiązku obrony do realizacji zadań obronnych. Koncepcja powinna być uszczegóławiana i uwzględniać specyfikę i rodzaje zadań obronnych realizowanych przez dany podmiot oraz zadań statutowych i merytorycznych – jeżeli będą realizowane w czasie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny. Należy bowiem brać pod uwagę fakt, że zgodnie z postanowieniami ustaw o stanach nadzwyczajnych – w czasie trwania: stanu klęski żywiołowej, stanu wyjątkowego czy też stanu wojennego – organy władzy publicznej działają w dotychczasowych strukturach organizacyjnych państwa i w ramach przysługujących im kompetencji, z zastrzeżeniem przepisów poszczególnych ustaw o stanach nadzwyczajnych. Możliwą formę graficzną koncepcji wykonywania zadań obronnych⁷ przedstawia załącznik nr 3.

Podsumowanie

Z punktu widzenia państwa, przygotowanie jego struktur do realizowania zadań w warunkach zagrożeń zewnętrznych i podnoszenia gotowości obronnej państwa, jest warunkiem koniecznym do zapewnienia niepodległości i nienaruszalności terytorium Polski oraz zapewnienia bezpieczeństwa obywateli.

Ustawodawca stworzył nie tylko podstawy prawne realizacji zadań obronnych przez organy administracji rządowej i samorządowej, ale ustanowił również mechanizmy planowania obronnego, które w podziale na planowanie operacyjne i programowanie obronne, dają skuteczne narzędzie do realizowania przez administrację i urzędy centralne zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony. Nerwem systemu jest obieg informacji i podsystem przekazywania decyzji. W zakresie zadań obronnych jest to system stałych dyżurów. Bezkrzytyczna implementacja obowiązku wykonywania zadań stałych dyżurów przez zespoły zarządzania kryzysowego funkcjonujące w strukturach systemu zarządzania kryzysowego okazała się rozwiązaniem całkowicie chybnym.

⁷ Opracowano za zgodą i na podstawie niepublikowanych materiałów autorstwa Piotra Stawickiego – dotyczących realizacji zadań obronnych w MPiPS.

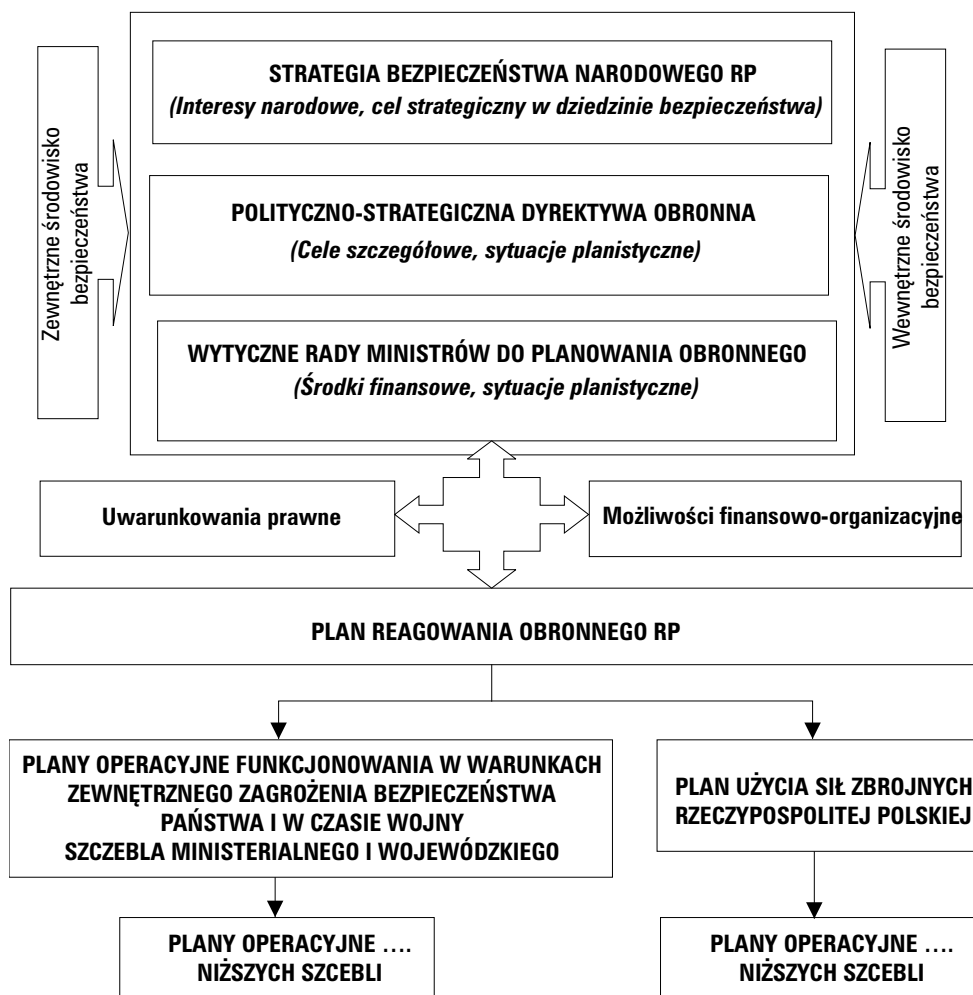
Przedstawione w niniejszym opracowaniu zakres i praktyczny wariant koncepcji wykonywania/realizowania zadań obronnych mogą stanowić narzędzie właściwego przygotowania administracji rządowej i samorządowej oraz wszystkich innych podmiotów zaangażowanych w realizację zadań nakładanych na nie w ramach powszechnego obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Załącznik nr 1**WYBRANE AKTY PRAWNE REGULUJĄCE WYKONYWANIE ZADAŃ
OBRONNYCH PRZEZ OGRANY ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ**

- Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej z 2007 r.;
- Polityczno-Strategiczna Dyrektywa Obronna – wydawana w drodze postanowienia Prezydenta RP z 12 marca 2004 r. (M.P. Nr 16, poz. 255);
- Wytyczne Rady Ministrów do programowania przygotowań obronnych Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2013 ÷ 2022⁸;
- Ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 21 maja 2002 r. w sprawie militaryzacji jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na rzecz obronności lub bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 78, poz. 707);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 24 czerwca 2003 r. w sprawie obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa (Dz. U. Nr 116, poz. 1090, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 stycznia 2004 r. w sprawie ogólnych zasad wykonywania zadań obronnych w ramach powszechnego obowiązku obrony (Dz. U. Nr 16, poz. 152);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 stycznia 2004 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. Nr 16, poz. 150, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych (Dz. U. Nr 16, poz. 151);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 3 lutego 2004 r. w sprawie warunków i sposobu przygotowania i wykorzystania transportu na potrzeby obronne państwa, a także jego ochrony w czasie wojny oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. Nr 34, poz. 294);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym (Dz. U. Nr 98, poz. 978);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 18 maja 2004 r. w sprawie warunków i sposobu przygotowania oraz wykorzystania publicznej i niepublicznej służby zdrowia na potrzeby obronne państwa oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. Nr 143, poz. 1515);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 152, poz. 1599);

⁸ Przyjęte 15.12.2011 r. przez Komitet Rady Ministrów i rekomendowany Radzie Ministrów z zaleceniem przedłożenia dokumentu Radzie Ministrów wraz ze Strategią Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2011–2022. Rada Ministrów przyjęła oba dokumenty na posiedzeniu 9 kwietnia 2013 r.

- Rozporządzenie Rady Ministrów z 3 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń rzeczowych na rzecz obrony w czasie pokoju (Dz. U. Nr 181, poz. 1872, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 3 sierpnia 2004 r. w sprawie przygotowania i wykorzystywania systemów łączności na potrzeby obronne państwa (Dz. U. Nr 180, poz. 1855);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 11 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (Dz. U. Nr 203, poz. 2081);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa (Dz. U. Nr 219, poz. 2218);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 21 września 2004 r. w sprawie reklamowania od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (Dz. U. Nr 210, poz. 2136);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 5 października 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych na rzecz obrony w czasie pokoju (Dz. U. Nr 229, poz. 2307, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 16 października 2006 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. Nr 19, poz. 1415);
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 5 czerwca 2007 r. w sprawie stanowisk pracy związanych z obronnością kraju w administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 724);
- Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z 14 kwietnia 2004 r. w sprawie przydziałów mobilizacyjnych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych (Dz. U. Nr 115, poz. 1199);
- Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z 18 maja 2007 r. w sprawie określenia organów wojskowych właściwych do ewidencjonowania stanowisk pracy związanych z obronnością kraju (Dz. U. Nr 99, poz. 669);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 30 sierpnia 2004 r. w sprawie zajmowania lub rekwirowania środków transportu na potrzeby obronne państwa w czasie stanu wojennego (Dz. U. Nr 200, poz. 2055).

Załącznik nr 2**MECHANIZM I SEKWENCJA PLANOWANIA OBRONNEGO
W ADMINISTRACJI**

Źródło: Opracowanie własne.

KONCEPCJA

WYKONYWANIA ZADAŃ OBRONNYCH W DZIAŁACH ADMINISTRACJI RZĄDOWYCH KIEROWANYCH PRZEZ MINISTRA CHARAKTERYSTYKA MINISTERSTWA

Podstawowe dane o Ministerstwie

GŁÓWNE ZADANIA

DZIAŁ OBEJMUJE SPRAWY ...

1. Zadania zawarte w ustawie o obsłudze administracji rządowej; Dokumentację
2.

DZIAŁ OBEJMUJE SPRAWY ...

1.
2.

OBSŁUGA MINISTRA W DZIAŁACH ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ZAPEWNIANA W SZCZEGÓLNOŚCI:

L.P.	W DZIALE ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ...	L.P.	W DZIALE ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ ...
1.	Konsekcja sprawstwa przez ministrów	1.	Konsekcja organizacyjna ministerstwa
2.	Departament/Biurowydział/Samodzielne Starostwo/olimpi...
...
1.	Jednostki organizacyjne nadzorowane przez Ministra
...
1.	Jednostki organizacyjne nadzorowane przez Ministra
...

URZĄD OBSŁUGI MINISTRA POWIĄZANE ZADANIA REALIZUJE NASTĘPUJĄCYM SKŁADEM OSOBOWYM

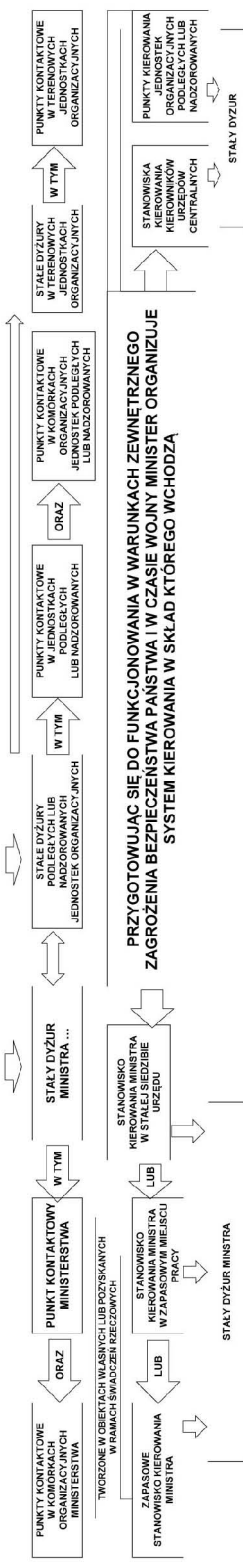
OGÓLEM	W tym	SKŁAD OSOBOWY	REKLAMOWANYCH	DO DYSPONICJI
	Kobiety	Podlegający obowiązowi pobierania czynnej służby wojskowej po ogłoszeniu mobilizacji lub w czasie wojny	Z NA NA RAZEM WNIOSK NA ETATACH	MINISTRA
	Mężczyźni	Mężczyźni		

RAZEM ZADANIA OBRONNE REALIZUJA

L.P.	KOMISJA PRACOWNICZA MINISTERSTWA	KONKRECI ORGANIZACYJNE MINISTERSTWA	RAZEM W MINISTERSTWIE ORGANIZACYJNE	PODLEŻE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE	WYKONAWCY NAJWYŻSZEJ SZKOLENIA	RAZEM NA ETATACH	INN	DO DYSPONICJI
1.	Departament/Biurowydział/Samodzielne Starostwo/olimpi...
2.

PRZEDSTAWIONYM SIŁAMI I ŚRODKAMI PRZYGOTOWUJĄC SIĘ DO FUNKCJONOWANIA W WARUNKACH ZEWNĘTRZNEGO ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA I W CZASIE WOJNY, MINISTER WYKONUJĄC ZADANIA ZAWARTE W AKTACH WYKONAWCZYCH DO USTAWY O POWSZEDNIYM BIURZU OBRONY I USTAWY O ZARZĄDZANIU KRYZYSOWYM W POSZCZEGÓLNYCH STANACH GOTOWOŚCI OBRONNEJ PAŃSTWA REALIZUJE NASTĘPUJĄCE ZADANIA

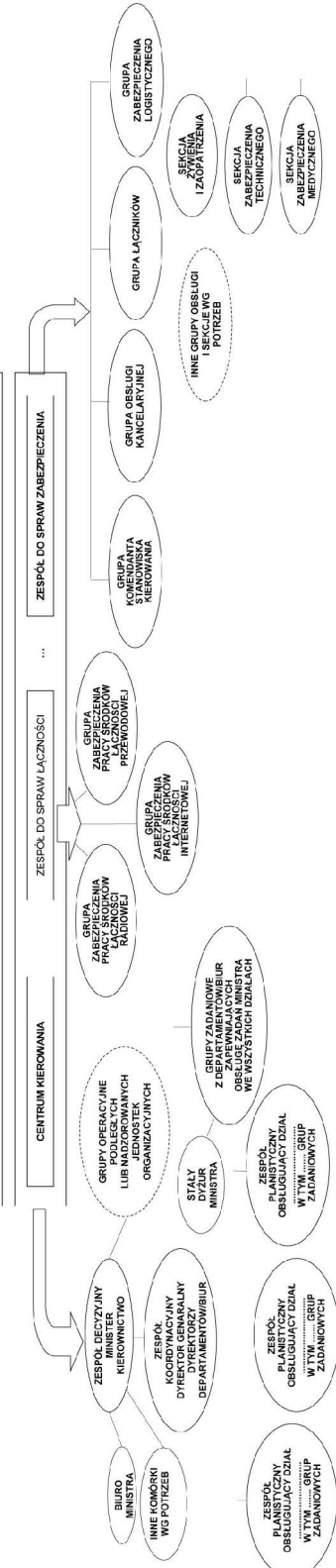
PRZYGOTOWUJĄC SIĘ DO REALIZACJI ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z WPROWADZANIEM WYŻSZYCH STANÓW GOTOWOŚCI OBRONNEJ PAŃSTWA ORAZ URUCHAMIANIEM ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PLANOWANIA OPERACYJNEGO ORAZ ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO MINISTER ORGANIZUJE SYSTEM STAŁYCH DYZURÓW W SKŁAD KTÓREGO WCHODZĄ

PRZYGOTOWUJĄC SIĘ DO FUNKCJONOWANIA W WARUNKACH ZEWNETRZNEGO ZAGROZENIA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA I W CZASIE WOJNY MINISTER ORGANIZUJE SYSTEM KIEROWANIA W SKŁAD KTÓREGO WCHODZĄ

W PRZYPADKU WYDANIA PRZEZ PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ NA WNIOSEK RADY MINISTRÓW POSTANOWIENIA O PRZEJŚCIU ORGANÓW WŁADZY PUELI CZY JE NA OKREŚLONE STANOWISKA KIEROWANIA I ZARZĄDZENIU PRZEZ RADĘ MINISTRÓW URUCHOMIENIA SYSTEMU KIEROWANIA OBRONA PAŃSTWA

Z POKOJOWYCH STRUKTUR URZĘDU OBSŁUGUJĄCEGO MINISTRA ... WYDZIELA SIĘ OBSADĘ NA STANOWISKO KIEROWANIA MINISTRA, KTÓREGO STRUKTURA ORGANIZACYJNA PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO

W CELU OSIĄGNIĘCIA GOTOWOŚCI DO DZIAŁANIA WSZYSTKICH ELEMENTÓW SYSTEMU KIEROWANIA

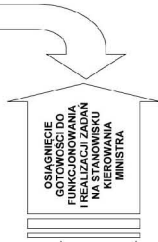
MINISTER

W STANIE GOTOWOŚCI OBRONNEJ PAŃSTWA CZASU WOJNY PRZEJŚCIU ORGANÓW WŁADZY NA STANOWISKA KIEROWANIA REALIZUJE PRZEDSIĘWZIECIA RAMOWEGO PLANU ZGRZYMIANIA KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH STANOWISKA KIEROWNIA MINISTRA ORAZ

PRZEDSIĘWZIECIA RAMOWEGO PLANU ZGRZYMIANIA STANOWISK KIEROWANIA LUB PUNKTÓW KIEROWANIA W PODLEGAJĄCYCH I NADZOROWANYCH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

AKCEPTUJE

OPRACOWAŁ

Literatura

Akty prawne

- [1] Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej z 2007 r.
- [2] Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022.
- [3] Polityczno-Strategiczna Dyrektywa Obronna – wydawana w drodze postanowienia Prezydenta RP z 12 marca 2004 r. (M.P. Nr 16, poz. 255).
- [4] Wytoczne Rady Ministrów do programowania przygotowań obronnych Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2013÷2022.
- [5] Ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz.205, z późn. zm.).
- [6] Ustawa o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007 r., Nr 89, poz. 590 – tekst pierwotny).
- [7] Ustawa o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2007 r., Nr 89, poz. 590 z późn. zm.).
- [8] Ustawa o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1166, j.t.).
- [9] Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych (Dz. U. Nr 16, poz. 151).
- [10] Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 stycznia 2004 r. w sprawie ogólnych zasad wykonywania zadań obronnych w ramach powszechnego obowiązku obrony (Dz. U. Nr 16, poz. 152).
- [11] Rozporządzenie Rady Ministrów z 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 152, poz. 1599, z późn. zm.).
- [12] Rozporządzenie Rady Ministrów z 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa (Dz. U. Nr 219, poz. 2218).
- [13] Zarządzenie nr 40 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 15 kwietnia 2008 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz.Urz. MSWiA nr 9, poz. 39).
- [14] Zarządzenie nr 44 Ministra Spraw Wewnętrznych z 8 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych (Dz.Urz. MSW z 2012 r., poz. 48).
- [15] Zarządzenie nr 29/MON Ministra Obrony Narodowej z 3 października 2008 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Obrony Narodowej (Dz.Urz. MON nr 19, poz. 250).
- [16] Zarządzenie nr 77/MON Ministra Obrony Narodowej z 13 lipca 2012 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Obrony Narodowej (Dz.Urz. MON z 2012 r., poz. 275).
- [17] Zarządzenie nr 16 Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z 7 marca 2011 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Dz.Urz. ABW nr 1, poz. 9).
- [18] Zarządzenie nr 8 Ministra Administracji i Cyfryzacji z 6 marca 2013 r. w sprawie organizacji, składu oraz miejsca i trybu pracy Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministra Administracji i Cyfryzacji (Dz.Urz. MAiC z 2013 r., poz. 9).

- [19] Zarządzenie nr 14 Ministra Edukacji Narodowej z 24 czerwca 2010 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego Ministerstwa Edukacji Narodowej (Dz.Urz. MEN nr 1, poz. 19).
- [20] Zarządzenie nr 22 Ministra Finansów z 18 grudnia 2008 r. w sprawie powołania Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Finansów (Dz.Urz. MF nr 14, poz. 102).
- [21] Zarządzenie nr 46 Ministra Gospodarki z 6 grudnia 2010 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Gospodarki (Dz.Urz. MG nr 3, poz. 52).
- [22] Zarządzenie nr 3 Ministra Infrastruktury z 20 stycznia 2010 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Infrastruktury (Dz.Urz. MI nr 3, poz. 4).
- [23] Zarządzenie nr 9 Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 8 kwietnia 2009 r. w sprawie powołania Zespołu Zarządzania Kryzysowego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz.Urz. MKiDN nr 2, poz. 10).
- [24] Zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 25 czerwca 2013 r. w sprawie utworzenia Zespołu Zarządzania Kryzysowego (Dz.Urz. MKiDN z 2013 r., poz. 24).

Tadeusz KĘSOŃ

Legal Basis and the Proposal How to Prepare the Government Administration Bodies to Fulfill the Defensive Tasks – Some Selected Problems

The aim of the article is to present the essence of two extremely important elements while counteracting the state security threats. The first element considers the basic legal acts related to state functioning both in case of external threat for the state security and in case of war. The second element considers the basic legal acts relating to the tasks of national defense service and the concept of preparing the governmental administration to carry out those tasks. Despite the ministers and the heads of central state offices, also the bodies of governmental and self – governmental authorities on all levels of state administration structure are responsible for completion of the tasks of national defense service.

At the same time, assuming the state obligation for integrated national safety, and without the division into external and internal security, the paper presents and discusses the mechanism of permanent duties increasing the state defense readiness. The system was included in the decision of Law from 2007 about the crisis management. Some strategic documents and the documents prepared for the state defense planning have been presented. The concept of the defense tasks completion has been discussed.

Keywords: national security, defense tasks, defense planning, state defense readiness, crisis management.

SUMMARY